

Politici europene în domeniul educației și formării profesionale

Comunicare interculturală europeană

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Politici europene în domeniul educației și formării profesionale ;

Comunicare interculturală europeană / Angela Banciu, Adrian Claudiu Stoica (Politici europene în domeniul educației și formării profesionale), Maria Cornelia Bârliba, Georgeta Margescu (Comunicare interculturală europeană). - București : Editura Academiei Oamenilor de Știință din România, 2011

Bibliogr.

Index

ISBN 978-606-8371-01-6

I. Banciu, Angela

II. Stoica, Adrian-Claudian

III. Bârliba, Maria Cornelia

IV. Margescu, Georgeta

371

Editura Academiei Oamenilor de Știință din România

Adresa: Splaiul Independenței, nr. 54, sectorul 5, cod 050094 București, România

Redactor: ing. Mihail CĂRUȚAȘU

Documentarist: ing. Ioan BALINT

Coperta: ing. sist. Adrian Nicolae STAN

Copyright © Editura Academiei Oamenilor de Știință din România, București, 2011

Angela Banciu
Adrian Claudiu Stoica

Politici europene în domeniul educației și formării profesionale

Maria Cornelia Bârliba
Georgeta Margescu

Comunicare interculturală europeană



Editura Academiei Oamenilor de Știință din România

București

2011

CUPRINS

POLITICI EUROPENE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI ȘI FORMĂRII PROFESIONALE

INTRODUCERE	9
CAPITOLUL 1. DIMENSIUNEA EUROPEANĂ A EDUCAȚIEI. RĂDĂCINI ISTORICE ȘI SEMNIFICAȚII VALORICE	11
1.1. <i>Evoluția educației în Europa din antichitate până în epoca modernă</i>	11
1.2. <i>Promovarea unei culturi a învățării și semnificațiile contemporane ale acestui concept</i>	15
CAPITOLUL 2. EDUCAȚIA ȘI FORMAREA PROFESIONALĂ ÎN CADRUL POLITICILOR UNIUNII EUROPENE	19
2.1. <i>Evoluția programelor comunitare în domeniul educației și formării profesionale</i>	19
2.2. <i>Procesul Bologna și crearea spațiului învățământului superior</i>	21
2.3. <i>Procesul Lisabona – un cadru mai larg privind dezvoltarea în perspectivă a sistemelor educaționale</i>	23
2.4. <i>Semnificații și deschideri actuale privind educația și formarea profesională</i>	25
CAPITOLUL 3. ORIENTĂRI STRATEGICE PRIVIND EDUCAȚIA ȘI FORMAREA PROFESIONALĂ ÎN ROMÂNIA	27
3.1. <i>Considerații asupra învățământului din România. Reforma educației și școlii românești</i>	27
3.2. <i>Prioritățile politicii educaționale în etapa actuală</i>	29
<i>Bibliografie</i>	33

COMUNICARE INTERCULTURALĂ EUROPEANĂ

INTRODUCERE	37
CAPITOLUL 1. COMUNICAREA INTERCULTURALĂ. ABORDAREA INTERDISCIPLINARĂ A PROBLEMATICII COMUNICĂRII INTERCULTURALE	39
<i>1.1. Concepte și metode</i>	<i>39</i>
<i>1.2. Dialogul intercultural</i>	<i>44</i>
<i>1.3. Strategii interculturale</i>	<i>46</i>
CAPITOLUL 2. MODELE ALTERNATIVE ALE CONSTRUCȚIEI CULTURALE EUROPENE	47
<i>2.1. Construcția culturală europeană</i>	<i>47</i>
<i>2.2. Modele alternative</i>	<i>48</i>
<i>2.3. Pluriculturalismul și comunicarea interculturală</i>	<i>50</i>
CAPITOLUL 3. INTERFAȚA EUROPEAN-COMUNITARĂ A DIVERSITĂȚII LINGVISTICE	53
<i>3.1. Multilingvism și plurilingvism</i>	<i>53</i>
<i>3.2. Conștiință și competență lingvistică</i>	<i>54</i>
<i>3.3. Diversitate lingvistică</i>	<i>59</i>
<i>Bibliografie</i>	65

**POLITICI EUROPENE
ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI
ȘI FORMĂRII
PROFESIONALE**

INTRODUCERE

În momentul de față, există la nivelul Uniunii Europene un interes major pentru educație și formare profesională. Extinderea cooperării europene în domeniul educației s-a manifestat, într-o primă etapă, prin creșterea interesului pentru sistemele naționale de educație, caracterizate printr-o mare diversitate. Cele dintâi acțiuni comune ale comunităților europene privind educația au apărut încă din anii '70, dar competența supranațională primește o bază legală abia odată cu Tratatul de la Maastricht. Potrivit prevederilor acestuia, Uniunea își propunea să sprijine dezvoltarea unei educații de calitate, prin punerea în valoare a dimensiunii europene a spațiului educațional. Iar în acest scop, a fost susținută și dezvoltată cooperarea și mobilitatea între instituțiile de învățământ. Obiectivele politicii în domeniul educației și formării profesionale prezente în tratat au fost implementate, în bună măsură, până în anul 2000, iar de atunci, programele în domeniul educației au fost extinse, ele având obiective clare și repere precise. Procesul Bologna privind învățământul superior, desfășurat aproape simultan cu Procesul de la Lisabona, care plasează educația în cadrul mai larg al măsurilor de ameliorare în domeniul ocupării, al reformei economice și al coeziunii sociale, reprezintă pentru educația din spațiul european o mare provocare. De aceea, cunoașterea politicilor europene în domeniul educației și formării profesionale este o problemă de actualitate, în condițiile în care învățarea permanentă se află printre prioritățile agendelor politice naționale și internaționale.

Cursul *Politici europene în domeniul educației și formării profesionale* se adresează profesorilor din învățământul preuniversitar profesional și tehnic și are menirea de a oferi o bază de informație succintă și actualizată privind dimensiunea europeană a educației, ca parte componentă în dobândirea unei culturi interdisciplinare, în concordanță cu cerințele educaționale actuale.

Obiectivele disciplinei sunt: a) Cunoașterea politicilor Uniunii Europene privind educația și formarea profesională; b) Însușirea programului de acțiune în domeniul învățării și formării de-a lungul vieții; c) Dezvoltarea disponibilităților de a evalua importanța și semnificația programelor comunitare în domeniul educației; d) Dezvoltarea abilităților de a alcătui diverse programe privind măsuri educaționale specifice.

Conținutul tematic al cursului este structurat în trei capitole:

1. Dimensiunea europeană a educației. Rădăcini istorice și semnificații valorice.

2. Educația și formarea profesională în cadrul politicilor Uniunii Europene.

3. Orientări strategice privind educația și formarea profesională în România.

Primul capitol evidențiază, din perspectivă istorică, legătura strânsă dintre educație și evoluția societății europene. Educația a deținut un rol decisiv în dezvoltarea continentului european, rămânând și în prezent un element de bază al progresului. Al doilea capitol se referă la integrarea educației și formării profesionale în peisajul mai larg al politicilor Uniunii Europene. Interesul pentru acest domeniu s-a amplificat pe măsură ce statele membre au înțeles că educația și formarea sunt indispensabile în procesul de integrare economică și politică. Astfel au apărut programele comunitare, menite să susțină acest sector, și au fost inițiate mari strategii de acțiune, precum Procesul Bologna sau Procesul Lisabona. Al treilea capitol pune în lumină dezvoltarea domeniului educației și formării profesionale în România. În ciuda eforturilor depuse în ultimele două decenii, constatăm că educația a constituit un proces anevoios, cu rezultate mai puțin mulțumitoare.

Metodologia de redactare a cursului are în vedere atât sistematizarea politicilor europene în domeniul educației și formării profesionale, cât și armonizarea educației din România la exigențele europene.

Conținutul tematic al cursului oferă atât informații teoretice legate de politicile europene în domeniul educației și formării profesionale, cât și competențe practice utile profesorilor, pentru implicarea lor în cadrul diverselor proiecte europene: a) capacitatea de a aprecia rădăcinile istorice ale educației în Europa, sistemele de învățământ, precum și disponibilitatea de a cunoaște diversitatea și multiculturalitatea; b) dezvoltarea abilităților de a lucra în diferite contexte culturale și instituționale, precum și preocuparea de a dobândi un comportament profesional și cultural; c) dezvoltarea abilității de comunicare și colaborare cu specialiști din diferite domenii.

Manualul este un instrument de lucru, menit să contribuie la actualizarea informațiilor privind politicile europene în domeniul educației și să ofere cadrelor didactice din învățământul preuniversitar profesional și tehnic noi posibilități de îmbunătățire a calității procesului didactic.

Prof. univ. dr. Angela Banciu
Lect. dr. Adrian-Claudiu Stoica

Capitolul 1

DIMENSIUNEA EUROPEANĂ A EDUCAȚIEI. RĂDĂCINI ISTORICE ȘI SEMNIFICAȚII VALORICE

1.1 Evoluția educației în Europa din antichitate până în epoca modernă

Societatea actuală solicită inteligența și capacitatea creatoare a omului. Educația este un tip particular de acțiune umană, o intervenție sau o direcționare, o categorie fundamentală a pedagogiei. Educația înseamnă o dezvoltare conștientă a potențialului biopsihic al omului și formarea unui tip de personalitate solicitat de condițiile actuale și de perspectivă ale societății. Ea este deopotrivă un fapt social și individual, pregătind omul, ca element activ al vieții sociale.

Cuvânt de origine latină – *educația*, înseamnă creștere, hrănire, cultivare. Emile Durkheim afirma, pe bună dreptate că educația este o acțiune exercitată de generațiile adulte asupra celor ce nu sunt coapte pentru viața socială.

Activitatea educațională este dinamică și flexibilă. Ea stimulează idealul ființei umane exprimat prin „a fi” și „a deveni”. Educația are un caracter istoric (diferă de la o epocă la alta, de la o țară la alta). Ea apare odată cu societatea, conținuturile și finalitățile educației schimbându-se de-a lungul timpului. Procesul intenționat de formare a tinerei generații este prezent încă din comuna primitivă. În Orientul antic existau școli unde se pune accent pe deprinderile de comportare, educația morală fiind puternic influențată de religie.

În evoluția pe care a cunoscut-o învățământul european, găsim câteva etape distincte:

- învățământul din antichitatea greco-romană;
- educația în perioada medievală;
- educația în epoca modernă;
- educația din cadrul U.E.